

Utredare Richard Lindh Hantverksakademin i Sverige AB
Kopia Anmälaren Vasagatan 46
Ledningsgrupp 111 20 Stockholm

Beslut efter tillsyn på förekommen anledning av yrkeshögskoleutbildningen Lärlingsutbildning inom traditionellt hantverk

Beslut

Myndigheten för yrkeshögskolan har i tillsynen av utbildningen Lärlingsutbildning inom traditionellt hantverk identifierat brister och riktar kritik mot utbildningsanordnaren på följande område:

Organisation och daglig ledning

Myndigheten bedömer att utbildningsanordnaren inte har uppfyllt kraven i författningarna genom att tillämpa förkunskapskrav till enskilda kurser utan att detta varit angivet i kursplanerna och kommunicerats till de studerande.

Utbildningsanordnaren ska senast den 20 november 2020 redovisa hur man åtgärdat eller avser åtgärda bristen. Redogörelsen skickas till registrator@myh.se. Skriv "Uppföljning MYH 2020/4963" i e-postmeddelandets ämnesrad.

Myndigheten lämnar också ett påtalande i ärendet.

Organisation och daglig ledning

Myndigheten påtalar för utbildningsanordnaren vikten av rutiner som tydligt beskriver vad det innebär att bedriva studier på denna utbildning. Myndigheten rekommenderar också att utbildningsanordnaren omprövar sin bedömning av att anmälaren inte bedriver studier.

Ärendet

Myndigheten för yrkeshögskolan har genomfört en tillsyn efter anmälan om brister i utbildningen Lärlingsutbildning inom traditionellt hantverk med Hantverksakademin i Sverige AB som ansvarig utbildningsanordnare. Anmälan mottogs den 13 september 2020 och gäller brister i Organisation och daglig ledning. Det finns också en anmälan sedan tidigare som omfattar andra områden och som handläggs i ärende MYH 2020/3592.

Utbildningsanordnaren har den 25 september 2020 lämnat uppgifter till myndigheten. Anmälaren har fått möjlighet att lämna synpunkter på uppgifterna.

I anmälan finns uppgifter om att anmälaren inte fått studiemedel för höstterminen 2020 på grund av att utbildningsanordnaren inte rapporterat anmälaren som studerande till Centrala studiestödsnämnden (CSN). Eftersom utbetalningar och administration av studiemedel ligger under en annan myndighets ansvar utreder inte Myndigheten för yrkeshögskolan klagomål om uteblivna studiemedel.

Skäl för beslutet

Organisation och daglig ledning

Enligt 2 kap. 3 § förordningen (2009:130) om yrkeshögskolan (YHF) ska det för varje utbildning finnas en ansvarig utbildningsanordnare som ansvarar för att utbildningen genomförs enligt lagen (2009:128) om yrkeshögskolan och enligt denna och andra förordningar.

Enligt 2 kap. 7 § YHF ska det för varje utbildning finnas en utbildningsplan.

Av utbildningsplanen framgår att det är en lärlingsutbildning inom smala yrken. Det är ett krav på att den studerande ska ha en lärlingsplats färdig innan utbildningen startar. LIA- (Lärande i arbete) kurserna utgör cirka 80 procent (fyra dagar per vecka) av utbildningstiden. Resterande tid, (1 dag per vecka) utgörs av teoretiska kurser som genomförs i skolan. Kursen LIA 1 genomförs under det första läsåret och kursen LIA 2 genomförs under det andra läsåret.

Anmälaren har redogjort för att kursen LIA 1 var avklarad under sommaren 2020 och att den är betygsatt. Därefter har kursen LIA 2 påbörjats den 31 augusti där anmälaren har full närvaro samt deltar på de teoretiska lektionerna. Enligt anmälaren anser utbildningsanordnaren att hen inte bedriver studier på utbildningen under höstterminen. Utbildningsanordnaren har därför inte skickat in någon studieförsäkran till CSN. Anmälaren har också redogjort för att utbildningsanordnaren tidigare skickat en individuell studieplan som de vill att anmälaren skriver under.

Av mejlkorrespondens framgår att utbildningsanordnaren kallade anmälaren till möte i augusti för att diskutera anmälares fortsatta studier på utbildningen. I kallelsen har utbildningsanordnaren informerat om att det är den individuella studieplanen som gäller för anmälares studier under årskurs 2 på utbildningen. De har även angett att om anmälaren tackar nej till studieplanen så ser utbildningsanordnaren det som att anmälaren tackar nej till vidare utbildning vid Hantverksakademin. Anmälaren svarade till utbildningsanordnaren att hen inte kunde närvara på någon av de två föreslagna tiderna men kan tänka sig att boka in en ny tid. Anmälaren meddelade också att hen är obekvämd med den individuella studieplanen och vill därför inte godkänna den.

Enligt utbildningsanordnaren är anmälares prestationer i kursen LIA 1, som genomfördes under första läsåret, inte tillräckliga för att de ska kunna sätta ett betyg. Något betyg för kursen LIA 1 eller för de teoretiska kurserna som genomfördes under årskurs 1 finns inte heller inrapporterat i myndighetens datasystem för studiedokumentation. För att ge anmälaren möjlighet att uppnå de kursmål som inte klarats av under årskurs 1 både i LIA 1 och de teoretiska kurserna, tog utbildningsanordnaren fram en individuell studieplan i juli 2020. Enligt utbildningsanordnaren har anmälaren fått flera möjligheter till att göra om kunskapskontroller i de teoretiska kurserna under första läsåret. I studieplanen har utbildningsanordnaren angivit flera datum under hösten 2020 då inlämningsuppgifter och omtentor ska vara genomförda. Det finns också angivet att om någon eller några av omtentorna inte genomförs enligt planen eller blir godkända så erbjuds ytterligare ett tillfälle i december 2020. Utbildningsanordnaren anser därmed att anmälaren har fått de möjligheter till omprov som hen har rätt till i de teoretiska kurserna. De menar också att erbjudandet i studieplanen därför är utöver vad utbildningsanordnaren är skyldig att leverera. Anmälaren är fortfarande inskriven på utbildningen och utbildningsanordnaren har meddelat att om anmälaren på egen hand avslutar LIA 1 på nuvarande lärlingsplats så kommer resultaten bedömas och betyg rapporteras in.

Efter att anmälaren tackade nej till föreslaget möte och inte ville godkänna den individuella studieplanen så gjorde utbildningsanordnaren bedömningen att anmälaren inte längre bedriver studier på utbildningen. Av mejlkorrespondens framgår att utbildningsanordnaren meddelat anmälaren att från och med den 29 augusti 2020 så

bedriver hen inte längre studier på utbildningen vilket innebär att de inte kommer att rapportera anmälaren som studerande till CSN. Utbildningsanordnaren har också svarat att de tillämpar förkunskapskrav i form av godkänt betyg i kursen LIA 1 för att kursen LIA 2 ska kunna påbörjas. Därför anser de att anmälaren inte har påbörjat eller kan påbörja kursen LIA 2 förrän LIA 1 är godkänd. I kursplanerna som myndigheten tagit del av finns dock inte några förkunskapskrav angivna.

Myndigheten konstaterar att utbildningsanordnaren inte har betygsatt anmälaren i kursen LIA 1. Anmälares hänvisning till att kursen är betygsatt avser troligtvis LIA-handledarens bedömning och inte utbildningsanordnarens. Handledarens bedömning är i de flesta LIA-kurser ett av underlagen som utbildningsanordnaren använder vid betygsättning och så är det även i denna kurs, vilket framgår av kursplanen för LIA 1. Betygsättning är att jämföra med myndighetsutövning och ska ske på ett rättssäkert sätt. Det är alltid utbildningsanordnaren som är ansvarig för betygsättningen, även för LIA-kurser. Utbildningsanordnaren ska utifrån kursplanerna bedöma om den studerandes prestationer är tillräckliga för att sätta ett betyg och vilken betygsnivå som i så fall ska användas.

Myndigheten konstaterar att utbildningsanordnaren erbjudit anmälaren en individuell studieplan för att kunna uppnå de kursmål från årskurs 1 som ännu inte klarats av. En studerande på en yrkeshögskoleutbildning har alltid rätt att få sina prestationer bedömda vid mer än ett tillfälle. Samtidigt har utbildningsanordnaren rätt att anpassa det pedagogiska upplägget på det sätt man finner lämpligast så länge man följer det som är angivet i utbildningsplanen. Individuella studieplaner är en metod som kan användas för att ge studerande möjlighet att komma ikapp med sina studier och uppnå kursmålen i ej avklarade kurser. En förutsättning är att den studerande vill medverka till att följa en sådan studieplan. Som studerande är man inte tvungen att tacka ja till en individuell studieplan, man kan välja att fortsätta utbildningens ordinarie upplägg. Då måste man också vara medveten om att det kan innebära att man avstår från möjligheten att bli godkänd i de tidigare kurser som ännu inte klarats av.

Myndigheten bedömer att utbildningsanordnaren genom den individuella studieplanen har uppfyllt kraven i författningarna gällande möjligheter till omprovstillfällen i de teoretiska kurserna. Myndigheten bedömer också att utbildningsanordnaren fullgjort sina skyldigheter gällande kursen LIA 1 genom erbjudandet om individuell studieplan och de kvarstående möjligheterna för anmälaren att bli betygsatt i kursen.

Myndigheten konstaterar att en utbildningsanordnare kan sätta upp förkunskapskrav i form av godkänt i en eller flera tidigare kurser på utbildningen för att få påbörja en viss kurs. Syftet med sådana förkunskapskrav kan vara att den studerande måste ha tillgodogjort sig vissa kunskaper för att ha möjlighet att genomföra nästkommande kurs. Exempelvis kan kunskaper som har att göra med säkerhet eller hantering av vissa maskiner vara nödvändiga för att den studerande ska kunna genomföra en LIA-kurs. En förutsättning för att kunna tillämpa förkunskapskrav för specifika kurser på en utbildning är att detta är angivet i kursplanerna och känt på förhand av de studerande. Om en utbildningsanordnare missat detta kan de inte neka en studerande att påbörja en kommande kurs. Däremot kan vissa moment behöva uteslutas från till exempel en LIA-kurs om den studerande i förekommande fall inte uppnått kunskapsmål som relaterar till säkerhet eller hantering av maskiner och utrustning. Det kan också vara så att den studerandes möjligheter att bli godkänd i en kommande kurs är små eller obefintliga om man inte uppnått kunskapsmålen i tidigare kurser.

Myndigheten bedömer att utbildningsanordnaren inte har uppfyllt kraven i författningarna genom att tillämpa förkunskapskrav till enskilda kurser utan att detta varit angivet i kursplanerna och kommunicerats till de studerande. Myndigheten bedömer också att anmälaren därför har rätt att påbörja kursen LIA 2 även om godkänt betyg i kursen LIA 1 saknas.

Myndigheten konstaterar att utbildningsanordnaren vid rekvirering av statsbidrag ska bedöma vilka studerande som bedriver studier och endast rekvirera för dessa. Varje utbildningsanordnare ska ha en egen definition av vad det innebär att bedriva studier på deras utbildning. Myndigheten ifrågasätter därför normalt inte en utbildningsanordnares bedömning att en studerande inte bedriver studier. En sådan bedömning kan dock inte göras permanent. Om en studerande återupptar sina studier måste såklart bedömningen ändras och då kan också utbildningsanordnaren rekvirera statsbidrag vid nästkommande rekvisitionstillfälle. Skulle en utbildningsanordnare ompröva och ändra sin bedömning av om en studerande bedrev studier vid föregående rekvisitionstillfälle så finns möjligheten att rekvirera statsbidrag retroaktivt.

Myndigheten bedömer att utbildningsanordnarens tidigare bedömning av att anmälaren inte bedriver studier grundar sig på tolkningar av regelverket som inte överensstämmer med myndighetens ställningstaganden. Myndigheten påtalar därför för utbildningsanordnaren vikten av rutiner som tydligt beskriver vad det innebär att bedriva studier på denna utbildning. Myndigheten rekommenderar också att utbildningsanordnaren omprövar sin bedömning av att anmälaren inte bedriver studier.

På Myndigheten för yrkeshögskolans vägnar

Rafal Tomaszewski
Enhetschef

Detta beslut kan enligt 8 kap 1 § förordningen (2009:130) om yrkeshögskolan inte överklagas.